

JUSTITSMINISTERIET

Lovafdelingen

Dato: **30 NOV. 2012**
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: Andreas Christensen
Sagsnr.: 2012-731-0017
Dok.: 617903

Supplerende kommenteret høringsoversigt vedrørende udkast til lovforslag om ændring af retsplejelov for Grønland (Ændring af retskredsene i Grønland m.v.) og udkast til ny bekendtgørelse om Grønlands inddeling i retskredse

1. Baggrunden for udfærdigelse af en supplerende høringsoversigt

Ved brev af 7. november 2012 sendte Justitsministeriet til Folketingets Retsudvalg ministeriets kommenterede høringsoversigt af 12. oktober 2012 samt kopi af de modtagne høringssvar vedrørende et udkast til ovennævnte lovforslag og et udkast til ny bekendtgørelse om Grønlands inddeling i retskredse.

Høringsoversigten indeholdt ikke høringssvar fra Grønlands Landsret og Retten i Grønland. På den baggrund fremsendes hermed en supplerende kommenteret høringsoversigt.

2. Høringssvaret fra Grønlands Landsret og Retten i Grønland

Justitsministeriets bemærkninger til dette høringssvar er anført nedenfor med kursiv.

Grønlands Landsret og Retten i Grønland hilser overordnet lovforslaget velkomment. Samtidig anføres det, at der er betydelige vanskeligheder med at kunne rekruttere det nødvendige antal faste kredsdommere, der har

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

gennemgået den særlige kredsdommeruddannelse, idet kredsen af potentielle kredsdommere er meget lille og har en ugunstig aldersprofil. Det anføres derfor, at betydningen af fortsat at kunne beskikke midlertidige kredsdommere ikke kan understreges for meget.

Retterne foreslår i den forbindelse, at anvendelsesområdet for § 747 udvides, så bestemmelsen får en længere virkeperiode end foreslået. Baggrunden for forslaget er, at det må forudses, at der i de kommende mange år er et reelt behov for at kunne trække på en række af de personer, der har fungeret som kredsdommere tidligere – både for at sikre den daglige funktion i kredsretterne – men også for at kunne afvikle de mange sager (reform-puklen), der venter i kredsretterne.

Retterne foreslår endvidere om overgangsordningens bestemmelse om midlertidig anvendelse af personer, at formuleringen ”*som hidtil har virket som kredsdommere*” erstattes af en formulering, der åbner mulighed for konkret at beskikke en habil, fornuftig dobbeltsproget person som midlertidig kredsdommer efter Dommeren ved Retten i Grønlands nærmere bestemmelse. Herved ville det blive muligt at beskikke f.eks. dobbeltsprogede jurastuderende/bachelorere, der efter en vurdering af deres faglige og personlige kvalifikationer skønnedes egnede til at udføre hvervet som kredsdommer i en periode. De kredsdommere, der i løbet af de kommende år skal gå på pension på grund af alder (pensionsalderen er 65 år), ville også kunne beskikkes. Endelig ville en ændret formulering åbne mulighed for, at personer, som tidligere har ydet en god indsats som kredsdommer, men som ikke aktuelt fungerede som kredsdommere 1. januar 2010, kunne aktiveres.

Retterne foreslår herudover, at reglerne om hjælpedommere ændres, således at dommeren ved Retten i Grønland får mulighed for konkret - sag for sag - at beskikke hjælpedommeren til at gennemføre hovedforhandlinger i de sagstyper, hvor der er behov for ekstra bistand med afvikling. Aktuelt venter ca. 1650 kriminalsager ved kredsretterne på at blive behandlet og, tallet er – trods øget produktivitet på området – stigende. Også antallet af civilsager og skiftesager, der venter på sagsbehandling, er stort. Blandt de tidligere kredsdommere, der ikke virkede pr. 1. januar 2010, og blandt de nuværende hjælpedommere findes personer, der vil være i stand til på fuldt ud betryggende måde at afgøre ukomplicerede kriminalsager. En udvidelse af hjælpedommerordningen som foreslået ville desuden skabe den fornødne sikre hjemmel til at anvende danske dommerfuldmægtige som assistance, hvis der i perioder kan skabes finansiering hertil.

Retterne foreslår desuden, at reglen i retsplejelovens § 20, stk. 6, om, at beskikkelse som hjælpedommer ved den samme kredsret højst kan ske for 3 år i alt, ophæves. De hjælpedommere, der lokalt yder en vigtig indsats bl.a. ved afvikling af grundlovsvagter i ferier og weekender, bør kunne vedblive hermed også efter 3 års virke. Antallet af kredsdommere i hver retskreds vil også efter en retskredsreform være beskedent (2-5 personer). Bemandingen af det nødvendige vagtberedskab forudsætter derfor anvendelse af hjælpedommere som supplement til de faste kredsdommere.

Alternativt kan det efter retternes opfattelse overvejes at indføre et uddannelses- og udnævnelsessystem for faste hjælpedommere, der i weekender og spidsbelastninger kan supplere kredsdommernes arbejde f.eks. ved kriminalprocessuelle indgreb, tilbageholdelsesbegæring mv.

Retternes forslag skal ses i lyset af den aktuelle kredsdommersituation og de mange og gamle sager, der ligger i kredsretterne. Forslagene vil ikke sikre afviklingen af den sagspukkel, der er opstået efter reformen eller hæve kvaliteten af kredsretternes arbejde, men vil være med til at understøtte en stabil afvikling af sager.

Retterne anfører herudover, at lovforslaget ikke ses at indeholde nogen overgangsbestemmelser for de domsmænd, der siden 1. januar 2010 har fungeret i hver af de nuværende 18 retskredse. Det vil efter retternes opfattelse være nyttigt, hvis lovgiver også forholder sig til, hvordan den lokale forankring sikres i relation til domsmændene.

Endelig anfører retterne, at autorisationen af forsvarere i Grønland ikke er knyttet til bestemte kredsretter, men at de autoriserede forsvarere er lokalt forankrede. Praksis er, at hvis sigtede/tiltalte ønsker en bestemt autoriseret forsvarer *uden for retskredsen*, betinges beskikkelsen af et rejseforbehold, hvis der i retskredsen er en habil forsvarer til rådighed. Det vil være ønskeligt, om lovbemærkningerne indeholdt fortolkningsbidrag til den praksis, der efter lovforslaget skal dannes på dette område. Forsvarerne i de meget store retskredse ville kunne argumentere for, at det vil være forskelsbehandling af forsvarere inden for samme retskreds at tage rejseforbehold over for forsvarere, der bor fjernt fra tingstedet.

Om ikrafttrædelsen anfører retterne, at det må forudses, at der vil gå nogen tid, før de bygningsmæssige rammer for en samling af alle ansatte på hovedtingstederne i Nuuk, Sisimiut, Qaqortoq og Ilulissat er etableret. Det vil

derfor være ønskeligt, hvis lovbemærkningerne kommenterede disse udfordringer. Ansatte, der hidtil har gjort tjeneste ved kredsretter, der vil overgå til at være (ubemandede) bitingsteder, eller som helt nedlægges, vil desuden have krav på varsel af denne ændring af deres ansættelsesvilkår.

1. Problemerne med at rekruttere faste, uddannede kredsdommere

I § 747 i retsplejeloven for Grønland findes en overgangsbestemmelse, hvorefter personer, som forud for den 1. januar 2010 virkede som kredsdommere, og som i øvrigt er uberygtede og opfylder betingelserne for valgret til kommunalbestyrelsen, kan beskikkes som midlertidige kredsdommere i indtil 3 år fra lovens ikrafttræden. Denne særlige overgangsordning udløber den 1. januar 2013.

Lovforslaget indebærer, at overgangsordningen forlænges med yderligere 3 år, hvilket hænger sammen med, at det fortsat er meget vanskeligt at rekruttere faste kredsdommere, som har gennemgået den særlige kredsdommeruddannelse. Behovet for at forlænge overgangsordningen skal ikke mindst ses i lyset af, at der ligger et meget stort antal verserende sager ved kredsretterne.

Lovforslaget indebærer derudover, at de nuværende 18 retskredse i Grønland erstattes af 4 nye kredse, som fastlægges med udgangspunkt i de grønlandske kommunegrænser.

Baggrunden for denne del af forslaget er, at en ordning med 4 retskredse i stedet for de nuværende 18 vil medføre en faglig og kompetencemæssige styrkelse af kredsretterne og kredsdommerne, idet der ved at samle kredsdommerne i storkredse skabes grundlag for at etablere et stærkt, inspirerende og udviklende fagligt miljø blandt kredsdommerne.

Med ændringen af retskredsstrukturen vil kredsdommerne fremover ikke sidde hver for sig i de enkelte grønlandske byer. Derimod vil flere kredsdommere sidde samlet med mulighed for at udveksle og indsamle viden og erfaring fra hinanden.

Med den foreslåede regionalisering af retskredsene vil det derfor blive lettere at rekruttere velkvalificerede, fuldtidsansatte kredsdommere og skabe høj kvalitet i sagsbehandlingen samt acceptable sagsbehandlingstider.

Ud over forlængelsen af den nævnte overgangsordning er det således også hensigten med lovforslaget at skabe en mere langsigtet og stabil løsning af rekrutteringsproblemet.

Hvis lovforslaget vedtages, vil det i lyset af erfaringerne med den nye retskredsstruktur blive overvejet, om problemerne med rekruttering af velkvalificerede, fuldtidsansatte kredsdommere måtte give anledning til yderligere initiativer.

2. Domsrådene lokale forankring

Som det fremgår af pkt. 3.3 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget, bør det efter Justitsministeriets opfattelse tilstræbes, at sproget, kulturen og befolkningen i hele retskredsen afspejles i sammensætningen af kredsdommere inden for den pågældende kreds. Der er mellem de forskellige egne i Grønland både sproglige, samfundsmæssige og kulturelle forskelle, og det bør derfor så vidt muligt sikres, at hele retskredsen i den henseende er repræsenteret blandt kredsdommerne.

Efter Justitsministeriets opfattelse bør det samme tilstræbes ved sammensætningen af domsraåd. Justitsministeriet finder det dog ikke hensigtsmæssigt, at der i lovforslaget fastsættes nærmere retningslinjer og grænser for, hvordan dette kan ske.

3. Forsvarerbeskikkelse

Det følger af § 324, stk. 1, i retsplejelovens for Grønland, at hvis sigtede ønsker en bestemt person beskikket som forsvarer, bør anmodningen så vidt muligt imødekommes. Beskikkelse af en bestemt person kan i medfør af stk. 2 betinges af, at den pågældende helt eller delvis frafalder krav mod det offentlige for den del af vederlaget, som overstiger udgifterne til en af retten udpeget forsvarer, herunder udgifter til transport og overnatning mv. (rejseforbehold).

Det er endnu uvist, om reduktionen af antallet af retskredse fra 18 til 4 vil give anledning til særlige vanskeligheder for domstolene ved afgørelsen af, om en forsvarer, der virker inden for den pågældende retskreds, men langt fra tingstedet, i givet fald bør beskikkes med rejseforbehold. Justitsministeriet finder det derfor ikke hensigtsmæssigt, at der i forbindelse med lovforslaget træffes bestemmelser om retningslinjer og grænser for, i hvilket omfang beskikkelse af forsvarere fremover bør ske med rejseforbehold.

4. Ikrafttrædelsen

Reduktionen af antallet af retskredse fra 18 til 4 er forbundet med en række opgaver som f.eks. indretning af nye retsbygninger mv. I forslaget til finanslov for 2013 er lagt op til en merbevilling til domstolene, der bl.a. omfatter udgifterne forbundet med den foreslåede ændring af antallet af rets-

kredse i Grønland. Der er i øvrigt tale om udfordringer vedrørende gennemførelsen af retskredsreformen, som mest hensigtsmæssigt løses i forbindelse med den praktiske udmøntning heraf.

3. Lovforslaget

Der henvises til pkt. 3 i Justitsministeriets kommenterede høringsoversigt af 12. oktober 2012 vedrørende lovforslaget.